

формою реалізації кримінальної відповідальності, а в інших, перебуває поза її межами [4, с. 108].

Отже ст. 96-1 та 96-2 КК України визначаються матеріально-правові підставі застосування спеціальної конфіскації, а процесуальний порядок застосування спеціальної конфіскації передбачений п. 1 ч. 9 ст. 100 КПК України.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III: станом на 28.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2023 рік (форма № 6).

3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 96¹, 96² Кримінального кодексу України (щодо спеціальної конфіскації) 30 черв. 2022 року № 1-р/2022. Справа № 1-22/2020(391/20). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va01p710-22#Text>.

4. Винник А.О. Спеціальна конфіскація у кримінальному праві: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 196 с.

УДК 342.5(043.2)

Вільямовський Д.В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,

Комісарук В.М., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,

Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ФУНКЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань, охорони громадської безпеки і порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами - із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [1]. Утім розуміння сутності правоохоронної функції різниться, оскільки виокремлюють різні її рівні та

суб'єктів реалізації. Так, правоохоронна функція держави визнається комплексним пріоритетним напрямком державної політики, її змістом є забезпечення охорони права і правовідносин, а також захист основ конституційного ладу» [2, с. 155-156] або як «комплексний напрямок державної політики, за допомогою якого досягається охорона прав, свобод та інтересів людини і громадянина, забезпечення законності, конституційного ладу, правопорядку та безпечного існування суспільства, його елементів» [3, с. 92]. Правоохоронна функція є однією з самостійних функцій держави, яка реалізується в межах законодавчої, виконавчої та судової влади [4, с. 64]. Подібне розуміння правоохоронної функції держави є прикладом широкого її тлумачення, в результаті чого «майже всі органи виконавчої влади, які тією чи іншою мірою займаються виконанням правоохоронних функцій, тобто так чи інакше правоохоронною діяльністю» [5, с. 4]. Виокремлюють наступні напрямки правоохоронної функції держави: профілактичний; захисний; охоронний; ресоціалізаційний; виявлення та розслідування злочинів; судовий розгляд справ та виконання рішень судів [6, с. 14]. Правоохоронна діяльність охоплює такі напрями: діяльність із виявлення, запобігання й розслідування злочинів та інших правопорушень; діяльність із захисту державної (національної) безпеки, державного кордону та правопорядку в Україні; діяльність органів прокуратури; діяльність із забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства.

Аналіз основних функцій Національної гвардії України, визначених в ч. 1 ст. 2 ЗУ «Про Національну гвардію» дозволяє віднести до суто правоохоронних функцій наступні з них: захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб зміни їх насильницьким шляхом; охорону громадської безпеки і порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадської безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян; участь у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, а також заходів щодо недопущення масового переходу державного кордону з території суміжних держав; участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника), припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності; участь у припиненні масових заворушень; участь у відновленні правопорядку у разі виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, розблокуванні або припиненні протиправних дій у разі

захоплення важливих державних об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру (стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, застосування засобів ураження, пандемій, панзоотій тощо), що створюють загрозу життю та здоров'ю населення; участь у припиненні групових протиправних дій осіб, узятих під варту, засуджених, а також ліквідації наслідків таких дій в установах попереднього ув'язнення, виконання покарань та ін.

Література

1. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 бер. 2014 року № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.
2. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Лозинський Ю.Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
3. Терехов В.Ю. Сучасні аспекти теоретико-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. *Наукові записки. Серія: Право*. 2021. № 11. С. 91-96.
4. Братель С.Г. Функції правоохоронної сфери. *Право і суспільство*. 2015. № 4. С. 63-66.
5. Тацій В. Поняття та система правоохоронних органів: у контексті системних змін до Конституції України. *Науковий вісник Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого*. Випуск 4 (71). С. 3–17.
6. Шай Р.Я. Правоохоронна функція правової держави: теоретико-практичний аспект: автореф. дисертації на здоб. наук. ступ. к.ю.н. за спеціальністю 12.00.01. Львів, 2012. 20 с.

УДК 342.9(043.2)

Грекова Л.Ю., старший викладач
кафедри кримінального права і процесу
Павроз Д.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЦИФРОВА КРИМІНАЛІСТИКА: ФОРМУВАННЯ ТА РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

У сьогоднішніх реаліях цифровізація стає не лише сучасним трендом у суспільстві, а й вирішальним фактором економічного, соціального, політичного та міжнародного зростання будь-якої країни. Надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС створило додатковий імпульс для